

افزایش تصادفات فوتی

معاون آموزش و فرهنگ ترافیک پلیس راهور تهران بزرگ از افزایش تصادفات فوتی و جرحی در تهران خبر داد و گفت: «آمارهای ما نشان می‌دهد که ۵۷ درصد از تصادفات فوتی شهر تهران در ساعات شب و تاریکی هوار رخ داده است. ۳۹ درصد از تصادفات فوتی نیز در شب‌های پنجشنبه و جمعه رخ داده و ۴۹ درصد از تصادفات رانندگی منجر به فوت که در شهر تهران رخ داده به‌دلیل بی‌توجهی به جلو بوده است. «فیروز کشر در توضیح بیشتر به ایسنا گفت: «به استناد آمارها، از ابتدای امسال تا پایان آبان‌ماه در بحث تصادفات شهر تهران-اعم از تصادفات فوتی و جرحی-به‌اروندی افزایش نیفتاده است، اما حتی یک کشته یا مصدوم در تصادفات نیز از نظر ما زیاد است و باید جلوی آن گرفته شود. در همین راستا نیز اقداماتی را برای کاهش تصادفات رانندگی در دستور کار قرار داده ایم.» بر اساس اعلام او، ۷ درصد از تصادفات فوتی رخ داده در شهر تهران مربوط به موتورسواران بوده است. تجزیه و تحلیل آمار تصادفات در طول هشت‌ماه امسال، این موضوع را نشان داده است. متناسفانه حدود ۹۰ درصد موتورسوارانی که در صحنه تصادف فوت کرده‌اند، اصلاً از کلاه ایمنی استفاده نکرده بودند.

بازگشت آلودگی هوا به این ۹ شهر

سازمان هواشناسی از بازگشت آلودگی هوا به ۹ شهر خبر داد. بر اساس اعلام سازمان هواشناسی امروز و فردا، در شهرهای تهران، کرج، اراک، یزد، تبریز، اصفهان، ارومیه، اهواز و سمنان غلظت آلاینده‌ها و شاخص آلودگی هوا در حد ناسالم افزایش می‌یابد. حالا در همین زمینه هم حامد یزدی‌مهر، مدیرکل مدیریت بحران استان تهران، نسبت به بازگشت آلودگی هوا به پایتخت هشدار داد و گفت: «این وضعیت تا ظهر دوشنبه ۱۱ دی ماه در نیمه جنوبی و مناطقی مرکزی استان تهران، با روند افزایش آلاینده‌های جوی و کاهش کیفیت هوا در حد ناسالم برای گروه‌های حساس رویه‌رو خواهیم بود.»

چرایی کم‌بارشی در ایران

رئیس مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی سازمان هواشناسی کشور با تأکید بر اینکه امکان تغییر انرژی سامانه‌های بارشی توسط انسان وجود ندارد و کم‌بارشی بر تمام نقاط خاورمیانه و آسیای میانه حاکم است، گفت: «اخبار منتشرشده درباره عقیم‌سازی سیستم‌های بارشی و تغییر مسیر آن‌ها به کشورهای دیگر، شایعه است و از نظر هواشناسی صحت ندارد.» احد وظیفه در واکنش به اخبار منتشرشده مبنی بر تغییر مسیر ابرها، «هarp» به‌عنوان علل تفاوت بارش ایران و کشورهای همسایه به ایسنا گفت: «در روزهای گذشته اخباری منتشر شده است که در کشورهای همسایه شمال غرب ایران، برف وجود دارد ولی در کوه‌های ایران، برفی نیست اما نکته قابل توجه این است که کم‌بارشی و خشکسالی در تمام مناطق آسیای میانه و خاورمیانه حاکم است. تمام کشورهای ایران، سوریه، عراق و حتی ترکیه همچنین کشورهایی که در شمال شرق ایران در منطقه آسیای مرکزی قرار دارند نیز دچار کم‌بارشی و کمبود آب نشده‌اند. این مسئله که برخی کشورهای اطراف ایران، بارش برف بیشتری را نسبت به ایران تجربه می‌کنند کاملاً به تفاوت‌های اقلیمی کشورها مربوط است.»

هم‌میهن در گفت‌وگو با افراد دارای معلولیت و فعالان این حوزه، چالش‌های آموزشی این افراد را روایت کرد

ترك تحصیل، انصراف و بازماندگی

شادی مکی

خبرنگار گروه جامعه

«به من گفت وقتی دستانت تا این حد ضعیف است، چرا دانشگاه آمده‌ای و درس می‌خوانی؟»

«سر کلاس به من گفتند، سمعکت را در بیابور تا بهتر درس را بشنوی. معلول را چه به درس خواندن.»

این‌ها تنها بخشی از تحقیرهایی است که دانشجویان دارای معلولیت در مسیر تحصیلات عالی خود تحمل می‌کنند؛ رنجی که تلخی معلولیت را مضاعف می‌کند. تا جایی که برخی دانشجویان، از ادامه تحصیل منصرف می‌شوند و از اینکه زحمت کنکور به خود داده‌اند، پشیمان. در حالی که حق بر تحصیل، یکی از ابتدایی‌ترین حقوق انسانی است اما به‌نظر می‌رسد این حق برای آنها به‌رسمیت شناخته نشده است؛ اگر چه روی کاغذ در قوانین، حقوق این گروه از شهروندان به‌صورت کامل پیش‌بینی شده است. شاهدی بر این مدعا سخنان اخیر حمید طریقی حسینی، رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است که از شناسایی بازماندگان از تحصیل به‌دلیل معلولیت یا بیماری خاص خبر داده و گفته بود که این افراد در بازه سنی ۶ تا ۱۱ سال قرار دارند. او البته آمار دقیق این افراد را اعلام نکرد. ماجرا البته به تحصیل در مدارس ختم نمی‌شود و دانشجویان دارای معلولیت نیز از مشکلات زیادی در مسیر تحصیل خود رنج می‌برند.

برگه امتحان را از دستم کشیدند

«ابراهیم» یکی از همین دانشجویان است. حرکات او کند است و گام‌هایش اندکی کج و معوج، با این حال برای راه رفتن یا انجام امور دیگر، به کمک نیاز ندارد اما به‌دلیل کندی حرکاتش در نوشتن و ناتوانی برای پایان به‌موقع آزمون‌های ترم، مشروط و دانشگاه نامه اخراج او را ابلاغ کرده است. با اینکه چندسالی از این ماجرا می‌گذرد، اما او همچنان به‌دنبال حقوق ایدست‌رفته‌اش است.

ابراهیم از مشکل ضعف و شل بودن عضلات در ناحیه دست‌وپا رنج می‌برد و دقیقاً به‌دلیل همین کم‌توانی جسمی، نگذاشته‌اند او تحصیل خود را در مقطع کارشناسی ارشد حقوق بین‌الملل در دانشگاه به پایان برساند. او به هم‌میهن می‌گوید: «معلولیت من مادرزادی است، مشکل من به‌حدی بود که اولین سال مدرسه حتی توان به‌دست گرفتن مداد را نداشتم، چه برسد به نوشتن.» ابراهیم با سختی تحصیلات خود را تا پایان دبیرستان پشت‌سر می‌گذارد. آن‌طور که او می‌گوید، در دوران دانش‌آموزی نیز هیچ‌یک از اولیای مدرسه شرایط او را درک و تسهیل نمی‌کردند. اما مشکل اصلی او در مقطع کارشناسی ارشد شکل می‌گیرد. مسئله‌ای که از سال ۱۳۹۲ تاکنون حل نشده، باقی مانده و شرایط استرس‌آوری را برایش فراهم کرده است. ابراهیم تجربه تلخ و مکرر خود در زمان برگزاری امتحانات پایان ترم را به‌یاد می‌آورد. وقتی او به‌دلیل کندی حرکت در نوشتن نمی‌توانست مانند سایر دانشجویان در زمان مقرر برگه امتحانی خود را به ممتحن تحویل دهد؛ آن‌هم سوالات تشریحی رشته حقوق که پاسخ‌دهی به آن به‌دلیل تحلیلی بودن، زمان زیادی می‌برد، واکنش ممتحنین به شرایط ابراهیم اما جای تأمل دارد، آنها هر بار برگه امتحانی را با اجبار از زیر دست او می‌کشیدند و با توجه به ویژه بودن شرایطش، زمان بیشتری را به او اختصاص نمی‌دادند. ابراهیم می‌گوید: «برای حل این مشکل هر بار به استادم مراجعه می‌کردم و مسئله را برای‌شان شرح می‌دادم. آنها هم مثلاً برای کمک به من نمره ۱۲ می‌دادند؛ نمره‌ای که تنها به اندازه پاس‌شدن در درس فایده دارد در حالی که اگر ممتحنین مانع نمی‌شدند قطعاً در بیشتر موارد نمره‌ای بیش از ۱۲ کسب می‌کردم. این شیوه نمره‌دهی باعث شد که معدلم به حد نصاب لازم نرسد و ۲ بار هم مشروط شدم. ۳

مرتب‌نامه اخراج من صادر شد اما هر بار وزارت علوم، نامه برگشت به تحصیل را صادر کرد اما اجرای این نامه منوط به تأیید معاونت آموزشی دانشگاه است.» همه این مشکلات در شرایطی برای ابراهیم رخ داده است که او در زمان ثبت‌نام دانشگاه، کارت معلولیت خود را ارائه داده و حتی خارج از نوبت نسبت به ثبت‌نام اقدام کرده بود. ابراهیم پیش از مشروط‌شدن، نامه‌ای را خطاب به رئیس دانشکده خود نوشت و شرایط‌اش را شرح داد، به این امید که برگه‌های امتحانی را از زیر دست اونکشند. نامه‌ای که هرگز پاسخی به آن داده نمی‌شود. او ادامه می‌دهد: «بیتازگی هم با آقای زلفی گل، وزیر علوم صحبت کرده‌ام و او دستور داده است که با من مساعدت شود، اما دانشگاه تهران این دستور را اجرا نمی‌کند.» او امیدوار است که بار دیگر بتواند وزیر علوم را ملاقات کند و مشکل‌اش حل شود. ابراهیم می‌گوید: «من از دانشگاه نزد دیوان عدالت اداری نیز طرح شکایت کردم، اما رأی دیوان به‌نفع دانشگاه و برخلاف مواد ۲۴ و ۹ قانون حمایت از حقوق معلولان و ماده ۱۱۱ منشور حقوق شهروندی بود. همه این قوانین در مجموع تأکید می‌کنند که معلولیت فرد نباید مانع از تحصیل او شود.» با این حال این تنها مشکل ابراهیم نیست، او در آزمون استخدامی سازمان تأمین اجتماعی شرکت کرد و پذیرفته هم شد، اما در مرحله آزمایشات پیش از آغاز کار کمیسیون پزشکی، این سازمان او را به‌دلیل همین معلولیت رد و با عنوان کردن این موضوع که «توفیق مغزی و ازکار افتاده کلی هستی»، او را از اشتغال و استخدام نیز محروم کردند. او می‌گوید: «شرایط به‌گونه‌ای است که گویی هیچ قانونی در حمایت از افراد دارای معلولیت در کشور وجود ندارد.» البته ابراهیم تنها زخم‌خورده تیغ بی‌عدالتی در حوزه حق بر تحصیل افراد دارای معلولیت نیست.

سهیل معینی کنشگر حوزه معلولان:

مشکل به‌ویژه در دانشگاه‌های غیردولتی که معمولاً دارای ساختمان‌های استیجاری هستند، جدی‌تر است. برخی دانشجویان ناچارند برای تردد از خانواده کمک بگیرند. ما تأکید کردیم که بر اساس قانون، دانشگاه باید دسترس‌پذیری ساختمان مدنظر قرار دهد یا دست کم کلاس فرد دارای معلولیت را به‌جای طبقات بالا در طبقه همکف برگزار کنند. اما همکاری دانشگاه‌ها در این خصوص کاملاً اختیاری است

حق تحصیل نداریم؟

ماهان میرزاجانی هم یکی از افراد دارای معلولیت شدید است؛ جوان ۲۲ ساله‌ای که ترم ۷ مهندسی کامپیوتر را در یکی از دانشگاه‌های صنعتی کشور می‌گذراند. او به‌صورت مادرزادی دارای بیماری نادر است که به ضعف شدید عضلانی او منجر شده است. با این حال او تا سن ۱۴ سالگی زندگی عادی داشت تا اینکه در کلاس ششم مبتلا به آنفلوآنزا می‌شود و بعد از آن، برای بهبود شرایط تنفسی‌اش به‌دستگاهی کمک‌تنفسی به‌نام (بی‌آپ) وابسته شد. به‌همین دلیل هم تردد او به دانشگاهی که به‌شدت از محل سکونت‌اش دور است، ناتوان‌ساز است. حتی در شرایط خاص مثل شیوع آنفلوآنزا، آلودگی هوا یا کرونا، حضور او در هوای آزاد نیز می‌تواند سلامتی‌اش را به‌شدت با خطر مواجه کند. خودش در این باره به هم‌میهن می‌گوید: «زمان کنکور میزان معلولیت‌ام را اعلام و مدارک پزشکی‌ام را در سایت، بارگذاری کردم، اما گفتند که می‌توانم کنکور بدهم. بیماری من شبیه بیماری SAM است، اما اندکی خفیف‌تر. مسیر دانشگاه‌هم دور است. سال گذشته به‌هزار زحمت موفق شدم در یکی از دانشگاه‌های تهران میهمان شوم. این موضوع هم‌زمان شدا حوادث سال گذشته که کلاس‌ها برگزار نمی‌شد. درخواست کردم به یکی از دانشگاه‌های تهران انتقالی بگیرم، اما تاکنون موفق نشده‌ام و تحصیل من با مشکل جدی مواجه شده است. این در حالی است که فرزندان هیئت‌علمی به‌راحتی انتقالی می‌گیرند. البته دانشگاه مبدأ همکاری زیادی با من داشت؛ در زمان کرونا توانستم از آموزش مجازی استفاده کنم و حتی برای تغییر رشته با من همراهی کرد. در زمینه انتقالی اما این دانشگاه‌های مقصد هستند که بهانه‌جویی می‌کنند و اجازه نمی‌دهند انتقالی بگیرم.» برخی از مسئولان دانشگاه به ماهان می‌گویند، برای انتقالی گرفتن باید در دوران دانشجویی دچار معلولیت می‌شدی. ماهان می‌گوید: «ایا برای افراد بیمار یا معلول نباید در دانشگاه‌ها صندلی اختصاص داده شود؟ آیا ما حق تحصیل نداریم؟ یکی از اساتید دانشگاه با من همدردی کرد و گفت که در دانشگاه‌ها برای افراد دارای معلولیت هیچ امکاناتی وجود ندارد. قرار بود جلسه کمیسیونی توسط سازمان امور دانشجویان

حمایت نمی‌شوند

سهیل معینی، مدیرعامل انجمن باور و کنشگران حوزه معلولان که خود نابیناست، درباره شرایط دانشجویان دارای معلولیت و مشکلاتی که این گروه با آن دست به‌گریبان‌اند، به هم‌میهن می‌گوید: «یکی از مشکلاتی که افراد دارای معلولیت دارند این است که بسیاری از آنها که در دانشگاه غیردولتی پذیرش شده‌اند، شهریه‌های شان به‌صورت مرتب پرداخت نمی‌شود. این مسئله سال‌هاست که ادامه دارد. در واقع اجرای ماده ۹ قانون حمایت از حقوق معلولان بعضاً با مشکل مواجه است. بر اساس این ماده، سازمان بهزیستی شهریه دانشگاه افسران دارای معلولیتی را که در دانشگاه‌های غیردولتی قبول‌شوند، پرداخت می‌کند. این ماده از سال ۸۳ در قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مقرر و اجرا شد و در قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۶ تکرار شد. ما موضوع را در سازمان

تشکیل شود، اما هنوز جواب آن مشخص نیست و من بلا تکلیفم. رشته من کامپیوتر است و نیاز به حضور در کلاس دارم به‌همین دلیل ضروری است که در یکی از دانشگاه‌های تهران ادامه تحصیل دهم، اما به‌جای این اقدامات برای من جزوه می‌فرستند.»

«یکی از اساتید به من گفت، وقتی دستانت تا این حد ضعیف است، چرا درس می‌خوانی؟» این حرف استاد، پسر جوان را به‌شدت رنجاند است. بسیاری از اساتید حتی حاضر نمی‌شوند به‌او وقت اضافی بدهند تا امتحانش را تمام کند. مسئولان به او گفته‌اند که یا باید انتقالی بگیرد یا درخواست برگزاری دوره‌های مجازی کند در حالی که او به هر دو این شرایط نیازمند است. از طرف دیگر هیچ دانشگاهی انتقالی او را نمی‌پذیرد. این در حالی است که نه تاکسی‌های اینترنتی فردی با شرایط او را می‌پذیرند، نه توان مالی برای استفاده مکرر از این تاکسی‌ها را دارد. از طرف دیگر استفاده از سامانه مخصوص معلولان به‌دلیل مشکلات این سامانه، کمتر امکان‌پذیر است. ماهان می‌گوید: «بهزیستی هم تنها پاسخی که می‌دهد، بی‌پولی است اما به‌موقع از ما استفاده تبلیغاتی می‌کند. حتی یکی از دانشگاه‌های تهران به او می‌گوید که برای یک‌ترم میهمان‌شدن، باید ۹ میلیون تومان بپردازد. این در حالی است که خانواده ماهان توان پرداخت چنین مبلغی را ندارند.»

همه این تبعیض‌ها و ناآرامی‌ها در حوزه حمایت از حقوق معلولان درباره تحصیل، در شرایطی رخ می‌دهد که بر اساس بند (ث) ماده یک قانون حمایت از معلولان، در دسترس‌پذیری تأیید شده و این‌واژه به این شکل تعریف شده است: «اقداماتی که با هدف ایجاد محیط بدون مانع و قابل دسترس برای مشارکت افراد دارای معلولیت در تمام حوزه‌های زندگی و فراهم آوردن فرصت برابر برای آنها در برخورداری از امکانات زندگی اجتماعی، همانند سایر افراد، انجام می‌شود. دسترس‌پذیری شامل: سامانه (سیستم) حمل‌ونقل، محیط فیزیکی، اطلاعات، آموزش و پرورش، فناوری (تکنولوژی)، اشتغال، منابع مناسب ارتباطی و رسانه‌ای است.» از سوی دیگر کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت که ایران نیز آن را مورد پذیرش قرار داده و به تصویب مجلس نیز رسیده است، در بند (غ) مقدمه خود «اهمیت دسترس‌پذیری به محیط فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، فیزیکی، بهداشتی، آموزش، اطلاعات و ارتباطات در جهت توانمند کردن افراد دارای معلولیت، در بهره‌مندی کامل از تمام حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین» را مورد تأکید قرار داده است. این کنوانسیون امروز یکی از قوانین موضوعه کشور محسوب می‌شود. از طرف دیگر طبق ماده ۹ قانون حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت، سازمان بهزیستی کشور موظف به فراهم کردن شرایط تحصیل آموزش عالی رایگان برای افراد دارای معلولیت است. با توجه به این قانون می‌توان نتیجه گرفت به‌طریق اولی وزارت علوم نیز باید شرایط حضور و استفاده از آموزش را برای دانشجویان دارای معلولیت در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی فراهم آورد و بخشنامه، دستورالعمل و آیین‌نامه اجرایی مورد نیاز برای تسهیل شرایط حضور و تحصیل این افراد را فراهم کند.

عکس: ایرنا